

Agrometeorológiai visszatekintés 2017. január - februárra és előrejelzés 2017. április - májusra

2017. első hónapja országos átlagban 1985. óta a leghidegebb volt. A havi középhőmérséklet $-4,1$ (Sopron térsége) és $-9,5$ Celsius fok (az Északi-középhegység északi oldala) között alakult, mely 4-6 fokkal hidegebb, mint a sokéves átlag. A leghidegebb napokon (10. körül és főleg a hónap legvégén) a Dunántúlon -15 és -20 fok, a Dunán innen -17 és -22 fok között alakult a napi minimum, de a Kiskunság homokos talaján és az Északi-középhegység völgyeiben -25 fok körüli értékek is előfordultak. A téli napok száma, amikor egész nap fagypont alatt maradt a hőmérséklet, jellemzően 20 nap körül alakult, Borsodban és Szabolcsban voltak ettől még magasabb értékek. A zord napok száma (napi minimumhőmérséklet < -10 fok) északnyugat felől északkelet felé nőtt, a Dunántúlon többnyire 5 és 10, az Alföldön 10 és 20, de Nógrádban 25 ilyen nap is előfordult.

A hónap csapadékösszege többnyire 15 és 30 mm között változott, ez 5-15 mm-rel kevesebb az átlagosnál. Országos csapadék gyakorlatilag egy hullámban fordult elő egész hónapban, 12. és 15. között. Eső és hó egyaránt hullott, melynek hatására kisebb területek kivételével az országban több centiméteres, északkeleten 30 cm körüli tartós hóréteg alakult ki.

Február középhőmérséklete 1-3 fokkal magasabb volt a szokásostól. Zord nap nem fordult elő a hónap során, mint ahogy délnyugaton téli nap sem. Ez utóbbiból a Tiszántúl északi részén volt 7-9 nap. A decembertől tartó szinte folyamatos fagy hatására az álló és folyóvizek többségén jelentős vastagságú jég réteg alakult ki, ill. a talaj mélyen átfagyott, helyenként 50 cm-t meghaladó mélységig is. Ez sokfelé csak a hónap végére engedett ki. A hónap elején volt egy jelentősebb, de csak pár

napos felmelegedés, február utolsó hetében viszont már erőteljes hőmérséklet emelkedés vette kezdetét, és 28-án Békésben már 21,6 Celsius fok is előfordult.

A havi csapadékösszeg többnyire 15 és 40 mm között változott, de délnyugaton 60 mm fölötti értékek is előfordultak. Ez a Tiszántúlon, északkeleten és a Kisalföldön némi csapadékhiányt jelentett, délnyugaton viszont 15-30 mm-rel több hullott az átlagnál. A hónap elején a felmelegedéssel együtt jelentős eső is érkezett, mely a hó olvadásával és a fagyott talajjal párosulva sokfelé belvizet okozott, mely a hónap végére a talaj fölengedésével együtt nagyrészt el is tűnt.

Az idei tél kemény mínuszai azt vetítik előre, hogy ebben a szezonban egyszerűbb lehet majd a növényvédelem. Ugyanakkor a szigetelő hótakaró nélküli -20 fok alatti fagyok helyenként az őszi vetésekben okoztak károkat. A téli csapadékösszeg átlag alatt maradt, mely egy esetleges száraz tavasz és nyár esetén hiányozhat különösen.

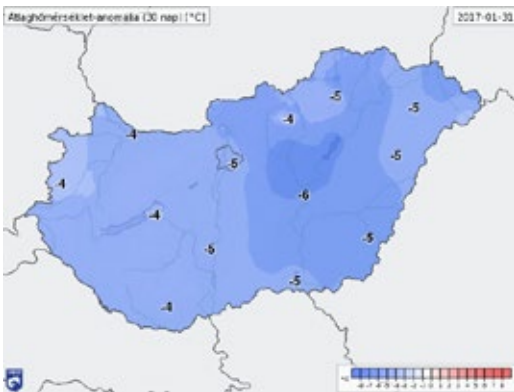
A májusi fagyosszentekig nagy problémát okozhatnak a hideghullámok, a fagyok. Az OMSZ naponta frissülő előrejelzései mellett érdemes arra is figyelni, hogy milyen helyi hatások befolyásolják az éjszakai lehűlés mértékét szélcsendes időben (kisugárzási fagyoknál). Nagyon sokat számít a levegő nedvességtartalma: minél szárazabb a levegő, annál erősebb a lehűlés. Minél szárazabb és minél inkább homokos a talaj, az is egyre növeli a lehűlés mértékét. Szélcsendes időben a fagyos légréteg sokszor csak pár méter vastag, a leghidegebb rész van legalul, egészen a felszín közelében. Ezért néhány méter talajszintkülönbség is nagy hőmérsékleti eltéréseket okoz. Az országos prognózis 2 méter magasságban mért, nagyobb területre jellemző hőmérsékletre szól, ezért az említett helyi hatások miatt akár több fokkal is eltérhet a minimumhőmérséklet kisebb körzetekben.

A legnagyobb európai időjárás előrejelző központból származó, a rövidtávra szólóknál lényegesen megbízhatóbb, hosszútávra szóló prognózis alapján az április és a május is az átlagosnál kissé melegebbnek és átlagosan csapadékosnak ígérkezik. A havi csapadékösszeg áprilisban 40 és 60, májusban 50 és 75 mm között alakul általában.

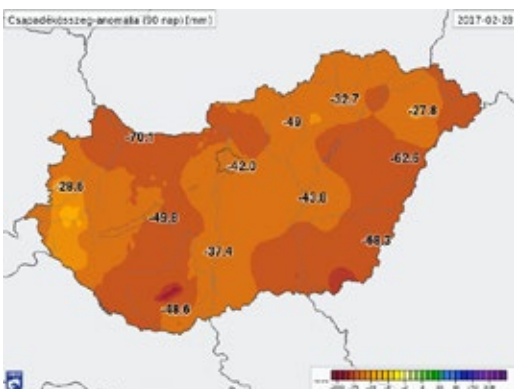
A legfrissebb mérési eredményekről (hőmérséklet, csapadék, napfénytartam 1, 5, 10, 30, 90 napos összegek, azok átlagtól vett eltérése, talajnedvesség, vízhiány, 5 cm-es talajhőmérséklet) térképes formában, ill. részletes agrometeorológiai elemzésről és előrejelzésről az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapjának agrometeorológiai oldalán érdemes tájékozódni (www.met.hu/idojaras/agrometeorologia). Az oldalon megjelenített információk bővítésén jelenleg is dolgozunk. Tervezzük többek között műholdas vegetációs térképek bemutatását, de a szöveges elemzésekben kukoricára, kukoricabogárra, akácra vonatkozó aktuális hőösszegekre is ki fogunk térni. Elindítottuk a MET-ÉSZ észlelő rendszerünkben a növényfenológiai megfigyelések rögzítését, egyelőre a Fórum vonatkozó témakörében. Aki ehhez kedvet érez, kérjük, csatlakozzon hozzánk! Bízunk benne, hogy a fejlesztésekkel még inkább tudjuk segíteni a gazdálkodók tevékenységét.

Kovács Attila

Országos Meteorológiai Szolgálat

A januári középhőmérséklet eltérése az átlagtól – forrás: OMSZ, www.met.hu

A téli csapadékösszeg eltérése a sokéves átlagtól – forrás: OMSZ, www.met.hu

